

Role obyčej v mezinárodním právu veřejném

ABSTRAKT

Mezinárodní obyčej řadíme vedle mezinárodní smlouvy mezi jeden ze základních pramenů mezinárodního práva veřejného. I přesto, že téma mezinárodního obyčej tvoří východisko tohoto oboru a je systematicky vyučováno již v základních kurzech mezinárodního práva, je obyčej stále v některých oblastech předmětem diskuzí.

O výklad sporných oblastí se pokouší jak Mezinárodní soudní dvůr ve své judikатурní praxi, tak jiní autoři působící v mezinárodním právu veřejném a rovněž Komise OSN pro mezinárodní právo, která se na svých zasedáních zabývá mimo jiné i tématem mezinárodního obyčej. Identifikace základních prvků obyčej, včetně rozporuplných diskuzí ohledně role mezinárodních organizací, různé teoretické pohledy na vztah obecné praxe a *opinia iuris* a na vztah mezinárodní smlouvy a obyčej, jsou klíčovými otázkami této diplomové práce.

S tímto cílem uvádí tato diplomová práce v první kapitole nejdříve historický vývoj teoretických koncepcí, které se snažily popsat mezinárodní obyčej. Ve druhé a třetí kapitole se zaměřuje na podrobný popis dvou základních prvků (*opinia iuris* a obecné praxe), které demonstruje na příkladech judikátů Mezinárodního soudního dvora s tím, že se zabývá i rolí mezinárodních organizací a formami obecné praxe. Třetí a čtvrtá kapitola popisuje instituty trvalého odporce a partikulárního obyčej. Předposlední kapitola analyzuje možné situace, které pramení ze vztahu mezinárodní smlouvy a obyčej, s ohledem na významný důsledek kodifikace norem obyčejového práva v mezinárodních smlouvách. Závěrem se věnuje aktuálním diskuzím na téma doktríny dotčených států, které mohou být relevantní pro budoucí vývoj v oblasti mezinárodního obyčej.

KLÍČOVÁ SLOVA

mezinárodní obyčej, obecná praxe, *opinio iuris*